

Allereerst hartelijk dank Heiko Roelfsema en stichting Slachtoffers Japanse Zeetransporten voor de uitnodiging. Ik voel mij zeer vereerd om hier, zo tegenover jullie allen en dan in het bijzonder mijn familie en Dhr. Punt te mogen staan.

Mijn naam is Nicole Bruininga,
Dochter van John Bruininga, Buitenkamper en Grace Hertel, Jappenkamp Lampesari Semarang.

Maar vandaag sta ik hier als de kleindochter van Tijmen Hertel.

Mijn opa,
onze opa,
die wij van kleins af alleen maar kenden van een foto
Opa was er gewoonweg niet..
geen verhalen,
geen vragen...
alleen maar een foto...

Vorig jaar werd tijdens de Herdenking Birma/PakanBaroe een monument onthuld,
Opa's naam werd hardop uitgesproken.

Kort daarna werd tijdens de Herdenking Slachtoffers Japanse zeetransporten het reeds bestaande monument, die nu midden in een zee van scheepsnamen staat, onthuld.

EINDELIJK!

70 jaar na de bevrijding van Nederlands Indië
... Kwam mijn opa thuis.

De scheepsnamen zijn op verschillende hoogtes in golven geplaatst

Dit zorgde voor wat chaos

en ik merkte dat er soms wat ergernis ontstond,

Her en der hoorde ik de nabestaanden fluisteren...

“waarom staan ze TOCH niet op alfabetische volgorde??”

De opluchting en blijdschap was daarom ook groot als men de naam van “HUN” schip vond.

Zo ook bij ons...

*(...Maar...zou mijn opa ook zo'n gevoel hebben gehad
toen hij na ca. 15 km zwemmend voor zijn leven,
vaste land onder zijn voeten voelde??)*

De willekeurige plaatsing van de scheepsnamen roept het gevoel van chaos en hoop op,

Een gevoel van toen...

tijdens de lange zoektocht naar een teken van leven van onze naasten,

naar hun verhaal

Naar het verhaal, over de Hell Ships.

1942...

De oorlog brak uit, de Jap viel Nederlands Indië binnen en opa en zijn 2 broers Willem en Frits werden opgeroepen om zich aan te melden bij het KNIL, waar ze alle drie werden aangesteld als Soldaat Infanterie van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger.

Voor Volk en Vaderland!

Niet lang daarna werd de Kromhout Kazerne bezet door de Jap.. Opa, zijn broers, vrienden van zijn zwemclub en al die andere mannen werden in 1 klap Krijgsgevangenen.. De poort ging op slot en het contact met de buitenwereld was daarmee verbroken. Geen groet aan de familie en niet wetende wat hun te wachten stond..

Opa en zijn vrienden lieten dit zich niet welgevalen en besloten om te ontsnappen wat ook lukte. Helaas werd hun ontsnapping ontdekt en de ronde ging, dat, ALS de mannen zich niet snel zouden melden, de Jap hun familie zou vermoorden.

Opa had geen keus,

Hij zei dag tegen mijn oma.. mijn 2 ooms, tante en mijn moeder... een omhelzing...

Misschien was dit wel de laatste keer dat hij zijn vrouw en 4 kinderen zou zien.

De mannen keerden terug... *Of ze met open armen werden ontvangen... ik betwijfel het....*

Medio augustus dat jaar wordt Frits Hertel als eerste op de trein naar Batavia gezet. Vandaar uit wordt Frits verscheept naar Singapore. Hier verblijft hij tijdelijk.

Frits wordt op 30 november 1942 op de Kamakura Maru, ook wel bekend als de Chichibu Maru geplaatst met als eindbestemming Nagasaki.

In totaal 2213 krijgsgevangenen moeten zich over een schip dat ooit was gebouwd om maximaal 817 passagiers te vervoeren, verdelen.

Het ruim staat vol met goederen en een deel van de krijgsgevangenen wordt in bamboe stellages geduwd.. De rest blijft boven op het dek.

Na 7 dagen varen komen ze in Nagasaki aan en wordt Frits samen met 399 krijgsgevangenen, op de trein naar het Harima Camp in Osaka gezet. Alle andere krijgsgevangenen werden verdeeld over de ruim 26 kampen die Osaka telde.

22-4-1944 : Frits sterft op 36-jarige leeftijd aan een acute longontsteking.

De Kamakura Maru heeft nog diverse tochten gemaakt totdat hij op 28 april 1943 getorpedeerd werd door een Amerikaanse onderzeeër (de USS Gudgeon).

Tijdens de vele boottochten van verschillende schepen naar Japan zijn er naar schatting. 7000 mensen overleden...

Willem, verlaat als 2de de Kromhout Kazerne. Eerst met de trein naar Batavia en vanaf de haven van Batavia vertrekt hij op 4 januari 1943 met de Usu Maru naar Singapore. De boottocht duurt 3 dagen, Er zijn die reis 1978 krijgsgevangenen aan boord, 1878 Australiërs en 100 Nederlanders. De meeste krijgsgevangenen werden overgebracht per trein naar Thailand om te werken aan de Birma Spoorweg. Willem wordt overgebracht naar het Changi-kamp waar hij te werkt wordt gesteld aan de aanleg van een vliegveld.

Het is 25-5-1945, Willem sterft op 40 jarige leeftijd

15 September 1944 : Opa Tijmen wordt als laatste van de 3 broers per trein vanaf Station Pasar Senen naar de haven Tanjung Priok in Batavia gebracht, van zijn 2 broers heeft hij niets meer vernomen, dat broer Frits inmiddels is overleden is hem dus ook niet bekend... Hoewel de broers gescheiden zijn is de vriendengroep nog wel in tact gebleven, ook zij worden samen met Opa Tijmen naar de haven in Batavia gebracht.. 2200 krijgsgevangenen en de 4200 Romoesjas moesten zich opstellen in 2 rijen.

De eerste rij met romoesjas werd in het voorschip geleid, Opa kwam op het achtersteven terecht. Niet in het ruim maar aan dek. In het ruim waren er bamboe stellages aangebracht zodat er meer mensen vervoerd konden worden, het bood plek aan 2000 mannen..

Het middenschip en de dekken waren volgeladen met vrachtwagens, kisten dynamiet en vaten benzine.... Het was een varende bom...

De nacht valt..

16 september verlaat de Junyo Maru de haven... het is warm, heel warm.. er is weinig water, eten of medicatie beschikbaar.. Geen bewegingsvrijheid zeker niet voor de mannen die in de stellages in het ruim terecht zijn gekomen.

De nacht valt, de brandende zon maakt plaats voor regen waardoor het boven op het dek IETS afkoelt.

17 september, de zuidwestkust van Sumatra komt in zicht..

Inmiddels zijn ER mannen door uitputting en ziekte overleden... hun lichamen worden door de Jap zonder pardon over boord gegooid... De brandende zon schijnt op het schip, in de ruimen is het onhoudbaar geworden...

18 september 1944....

STOP!

"Ik lees.. ik schrijf...herschrijf.. corrigeer.. begin opnieuw...

het is geen spannend jongensboek,

het is geen verhaal met een happy end..

Het is een hel!

Een hel waar mijn opa, ONZE OPA, jullie opa's maar bovenal vaders, jullie vaders in hebben gezeten.

Velen hebben het niet overleefd, velen...

5600 mannen hebben de torpedering van de Junyo Maru op 18 september 1944 NIET overleefd.

Mijn opa wel.

Een van de korvetten viste mannen uit het water.....

Niet mijn opa.... ,

mijn opa heeft gezwommen, gezwommen voor zijn leven, 15 km lang.

Hij heeft uren in het water doorgebracht.

De avond viel... de nacht kwam...en de ochtend leek mijlenver.

Een wrakstuk hield hem boven water als hij TE uitgeput was om verder te zwemmen.

Moed gaven zijn 4 vrienden hem..

Moed en hoop gaven ze elkaar..

En na een lange tijd, zonder eten, zonder drinken spoelden zij aan op het strand van Bengakulu...

Ze werden daar opgevangen door mensen uit de Kampung, om daar dagen later opgepakt te worden door de Jap.

Mijn opa werd naar de Pakan Baroe spoorweg gebracht en overleed daar uiteindelijk in Kamp 1 op 33 jarige leeftijd...

Op 4 juni 2000 vond een ontroerende ceremonie plaats ter herdenking van de ondergang van de Junyo Maru. Op de locatie waar het incident plaatsvond toen bijna 56 jaar geleden, toonden drie Nederlandse fregatten, een Belgische bevoorradingsschip en een Indonesisch oorlogsschip, in formatie, formeel respect aan de slachtoffers van die ramp door middel van het leggen van de kransen op de golven van de Indische Oceaan.

De Junyo Maru werd op 18 september 1944 getorpedeerd... exact 20 jaar later werd ik geboren..

Opa overleed op 29-4-1945 exact 23 jaar later wordt zijn 7de kleinkind geboren

Opa Tijmen

een opa van een foto....

Nu.. een opa met een verhaal

Een opa van 9 kleinkinderen

En 17 achterkleinkinderen

En 2 achterachterkleinkinderen

Opa...

U moest eens weten..

... Ach opa... u weet het wel hè?